

OBRAČUNAVANJE POTNIH IN DRUGIH STROŠKOV

Društva večkrat sprašujejo o davčnih vidikih obračunavanja potnih in drugih stroškov, povezanih s tekmovanji članov društva. Najpogostejša vprašanja smo združili in pripravili odgovor na konkretnem primeru.

Člane društva vodstvo napoti na tekmovanje v tujini. Prijava na razpis tekmovanja, zapisnik o določitvi tekmovalne ekipe, seznanitev panožne zveze društev in druga dokumentacija za tekmovanje v tujini - vse je usklajeno s temeljnimi oziroma posebnimi akti društva. Glede na dejstvo, da so na tekmovanje prijavljeni mladoletni člani društva, v praksi največkrat nastopi vprašanje povračil dejanskih stroškov (dnevníc, potnih stroškov in drugih stroškov, neposredno povezanih z izvedbo spremstva otrok tekmovalcev) spremljevalcem oziroma staršem, ki so prav tako člani društva.

Društvo je pravna oseba zasebnega prava, ustanovljena na podlagi Zakona o društvih (Uradni list RS, št. 60/95, 49/98 - odločba US, 89/99 in 80/04), v nadaljevanju: ZDru. Pridobivanje sredstev za delovanje društva, opravljanje pridobitne dejavnosti, uporaba presežka prihodkov nad odhodki, zagotavljanje podatkov o finančno-materialnem poslovanju in obveznost predložitve letnega poročila o poslovanju so določeni v IV. poglavju ZDru (členi od 21. do 26.).

Društvo lahko pridobiva sredstva za svoje delovanje na načine, določene v 21. členu ZDru. Če društvo pridobiva sredstva za svoje delovanje iz javnih sredstev, je za nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo, gospodarnostjo in porabo javnih sredstev, ki jih društvo prejme za izvajanje svoje dejavnosti, pristojno računsko sodišče (določba 26. člena ZDru). Če društvo pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za izvajanje dejavnosti, za katero je bilo ustanovljeno, kakor to določa določba 21. člena ZDru. Društvo mora zagotoviti podatke o svojem finančno-materialnem poslovanju na način in v obliki, ki ju določi s temeljnim ali posebnim aktom, kakor to določa določba 24. člena ZDru.

Podatki o finančno-materialnem poslovanju se izkazujejo v skladu s standardom za društva. Slovenski računovodski standardi (Uradni list RS, št. 107/01), v nadaljevanju: SRS, vsebujejo tudi Računovodske rešitve v društvih (SRS 33), ki opredeljujejo bilanco stanja (SRS 33.5 in 33.6), izkaz poslovnega izida (SRS 33.7 in 33.8), vodenje poslovnih knjig (SRS 33, poglavje B.2) in druge gospodarske kategorije, ki so pomembne za računovodsko obravnavanje v društvih.

Stroški dnevníc, potni stroški in drugi stroški, ki so neposredno povezani z izvedbo spremstva otrok tekmovalcev, se v skladu z določbami SRS 33.8 (točka 5) obravnavajo kot stroški storitev, ki so širše opredeljeni v SRS 14 (Stroški materiala in storitev; konkretno 14.28 - točka b). To so nabavne vrednosti v obračunskem obdobju opravljenih storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, ne glede na rok zapadlosti v plačilo.

V skladu s 3. in 9. členom Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 40/04, 54/04 - ZDavP-1, 70/04 - popr. in 139/04), v nadaljevanju: ZDDPO-1, so društva zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, vendar davka ne plačujejo, če so:

- v skladu z ZDru ustanovljena za opravljanje nepridobitne dejavnosti,
- imajo v vsem davčnem obdobju finančno in materialno poslovanje ter akte v zvezi s tem, zlasti svoj temeljni akt, usklajene z določbami ZDru.

Če pa društva poleg nepridobitne dejavnosti opravljajo tudi pridobitno dejavnost, plačajo davek od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti. Pri določanju davčne osnove se prihodki iz opravljanja dejavnosti, ki ni pridobitna, in dejanski ali sorazmerni stroški te dejavnosti izvzamejo iz davčne osnove.

V skladu z 20. členom ZDDPO-1 se med odhodke priznajo le odhodki, ki so potrebni za pridobitev prihodkov. Odhodki, ki niso potrebni za pridobitev prihodkov, so odhodki, za katere glede na dejstva in okoliščine izhaja, da:

1. niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti,
2. imajo značaj privatnosti,

3. niso v skladu z običajno poslovno prakso.

Za društvo to pomeni, da se z davčnega vidika priznajo le tisti odhodki, ki so potrebni za izvajanje namena društva in za poslovanje društva. Pri presojanje o tem, kateri stroški so to, je treba upoštevati tudi, ali so v skladu z običajno poslovno prakso v posamezni dejavnosti glede na pretekle in druge izkušnje in primerjavo z drugimi dejavnostmi ter dejstvi in okoliščinami.

V zvezi z vprašanjem, do katere višine se lahko povrnejo stroški članom društva, ki kot fizične osebe sodelujejo v dejavnostih društva (obravnavajo se kot stroški storitev po SRS 33.8), 100. člen Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/04, 56/04 - popr., 62/04 - popr., 63/04 - popr., 80/04 in 139/04) določa, da se dohodnina ne plačuje od prejemkov, namenjenih pokritju stroškov prevoza, nočitve in dnevnice, dokumentiranih z računom, kadar je izplačilo opravljeno fizični osebi, ki sodeluje v dejavnostih društev in njihovih zvez zaradi uresničevanja ciljev oziroma namenov, zaradi katerih so društva ustanovljena (ne pa v okviru opravljanja pridobitne dejavnosti teh društev), in v zvezi s tem prejme povračilo navedenih stroškov do višine povračil stroškov, ki je določena za povračila delavcem iz delovnega razmerja v skladu z uredbo Vlade Republike Slovenije. Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo, in velja od 1. januarja 2005, je objavljena v Uradnem listu RS, št. 142/04.

V skladu z 28. členom ZDDPO-1 se povračila stroškov do višine, ki je določena z uredbo Vlade Republike Slovenije, priznajo kot davčno priznani odhodki.